

Δελτίο Τύπου 17/38
ΓΙΑ ΑΜΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
6 Φεβρουαρίου 2017

Διεθνές Νομισματικό Ταμείο
Ουάσιγκτον, ΗΠΑ

**Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΔΝΤ Ολοκληρώνει τη Διαβούλευση βάσει του
Άρθρου IV, και Εξετάζει την Εκ των Υστέρων Αξιολόγηση του Διευρυμένου
Πιστωτικού Μηχανισμού του 2012 για την Ελλάδα**

Στις 6 Φεβρουαρίου 2017, το Διοικητικό Συμβούλιο του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) ολοκλήρωσε τη διαβούλευση¹ βάσει του Άρθρου IV με την Ελλάδα. Το Διοικητικό Συμβούλιο εξέτασε επίσης την Εκ των Υστέρων Αξιολόγηση της Έκτακτης Πρόσβασης βάσει της Διευρυμένης Συμφωνίας του 2012 του Διευρυμένου Πιστωτικού Μηχανισμού με την Ελλάδα².

Ιστορικό

Η Ελλάδα έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο στη μείωση των μακροοικονομικών της ανισορροπιών από την έναρξη της κρίσης. Όμως, η δημοσιονομική εξυγίανση και η εσωτερική υποτίμηση είχαν υψηλό κοινωνικό κόστος που αντικατοπτρίζεται στα μειούμενα εισοδήματα και στην εξαιρετικά υψηλή ανεργία. Το μεγάλο κόστος της προσαρμογής και η σημαντική πολιτική αστάθεια που ακολούθησε συνεισέφεραν στις καθυστερήσεις στην υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων από την τελευταία Διαβούλευση

¹ Βάσει του Άρθρου IV του Καταστατικού του ΔΝΤ, το ΔΝΤ πραγματοποιεί διμερείς συζητήσεις με τα μέλη, συνήθως σε ετήσια βάση. Μια ομάδα τεχνικού προσωπικού επισκέπτεται τη χώρα, συγκεντρώνει οικονομικές και χρηματοοικονομικές πληροφορίες, και πραγματοποιεί συζητήσεις με λειτουργούς της χώρας σχετικά με τις οικονομικές και πολιτικές εξελίξεις της χώρας. Με την επιστροφή της στη διοίκηση, το προσωπικό καταρτίζει μια έκθεση η οποία σχηματίζει τη βάση για συζητήσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο.

² Οι απαιτήσεις για την εκ των υστέρων αξιολόγηση (ΕΥΑ) συμφωνήθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΔΝΤ τον Σεπτέμβριο του 2002 για μέλη που κάνουν χρήση της έκτακτης πρόσβασης κατά τη διάρκεια κρίσεων σε κεφαλαιακούς λογαριασμούς, και επεκτάθηκαν τον Φεβρουάριο του 2003 για όλες τις χρήσεις της έκτακτης πρόσβασης. Ο στόχος της ΕΥΑ είναι να προσδιορίσει αν οι τεκμηριώσεις που παρουσιάστηκαν στην έναρξη του συγκεκριμένου προγράμματος ήταν συμβατές με τις πολιτικές του ΔΝΤ, καθώς και να εξετάσει τις αποδόσεις βάσει του προγράμματος. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, οι ΕΥΑ επιδιώκουν μια κριτική και ειλικρινή εξέταση δύο σημαντικών ερωτημάτων: (i) υπήρχε κατάλληλη εναρμόνιση μεταξύ της μακροοικονομικής στρατηγικής, του σχεδιασμού του προγράμματος, της χρηματοδότησης για την αντιμετώπιση των προκλήσεων του μέλους και της πολιτικής του ΔΝΤ, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής για διευρυμένη πρόσβαση; και (ii) πέτυχαν τους προγραμματικούς στόχους τα αποτελέσματα του προγράμματος;

βάσει του Άρθρου IV, και αποκορυφώθηκαν με την κρίση εμπιστοσύνης στα μέσα του 2015.

Από τότε, η κατάσταση έχει σταθεροποιηθεί καθώς οι αρχές ξεκίνησαν ένα νέο πρόγραμμα προσαρμογής πολιτικής που υποστηρίζεται από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας. Το νέο πρόγραμμα έχει σαν στόχο την ενίσχυση των οικονομικών των δημοσίου, την αποκατάσταση της υγείας του τραπεζικού τομέα, και την προώθηση της δυναμικής ανάπτυξης. Στο πλαίσιο αυτό, οι αρχές έχουν θεσμοθετήσει μια σειρά από δημοσιονομικές και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, καθώς και μεταρρυθμίσεις στον χρηματοοικονομικό τομέα.

Σαν αποτέλεσμα των συνεχιζόμενων μεταρρυθμίσεων και της επίσημης χρηματοδότησης από τους Ευρωπαίους εταίρους της, η Ελλάδα επέστρεψε σε μια μέτρια αύξηση το 2016. Η ανάπτυξη προβλέπεται να επιταχυνθεί στα αμέσως επόμενα χρόνια με την προϋπόθεση της πλήρους και έγκαιρης υλοποίησης του προγράμματος προσαρμογής των αρχών, συμπεριλαμβανομένης της ταχείας άρσης των κεφαλαιακών ελέγχων που θεσμοθετήθηκαν στα μέσα του 2015. Με βάση το υφιστάμενο πρόγραμμα προσαρμογής της Ελλάδας, η μακροπρόθεσμη ανάπτυξη αναμένεται να φτάσει μόλις κάτω του 1 τοις εκατό, ενώ το πρωτογενές δημοσιονομικό πλεόνασμα προβλέπεται να φτάσει περίπου στο 1½ τοις εκατό του ΑΕΠ. Οι κίνδυνοι αρνητικής εξέλιξης στις μακροοικονομικές και δημοσιονομικές προοπτικές παραμένουν σημαντικοί και σχετίζονται με την ατελή ή την καθυστερημένη υλοποίηση πολιτικών. Το δημόσιο χρέος έχει φτάσει στο 179 τοις εκατό στα τέλη του 2015 και δεν είναι βιώσιμο.

Αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου³

Οι περισσότεροι Εκτελεστικοί Διευθυντές συμφώνησαν με την κατεύθυνση της εκτίμησης του τεχνικού προσωπικού, ενώ ορισμένοι Διευθυντές είχαν διαφορετικές απόψεις σχετικά με τη δημοσιονομική πορεία και τη βιωσιμότητα του χρέους. Οι Διευθυντές επαίνεσαν τις Ελληνικές αρχές για τη σημαντική οικονομική προσαρμογή και το κλείσιμο των ανισορροπιών από το 2010, που υποστηρίχθηκαν από σημαντικές μεταρρυθμίσεις. Οι Διευθυντές αναγνώρισαν ότι η προσαρμογή είχε βαρύ τίμημα για την κοινωνία, το οποίο μαζί με τα υψηλά ποσοστά φτώχειας και ανεργίας έχει συμβάλει σε καθυστερήσεις στην υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων.

Οι Διευθυντές προέτρεψαν τις αρχές να επιταχύνουν την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων για διασφαλιστεί η επιστροφή στην υψηλότερη ανάπτυξη χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς και στη βιωσιμότητα του χρέους. Λόγω των κινδύνων αρνητικής εξέλιξης που υπάρχουν ακόμη για την ανάπτυξη, οι Διευθυντές τόνισαν ότι οι

³ Στο τέλος αυτής της συζήτησης, η Γενική Διευθύντρια, σαν Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, συνοψίζει τις απόψεις των Εκτελεστικών Διευθυντών και η σύνοψη αυτή διαβιβάζεται στις αρχές της χώρας. Επεξηγήσεις σχετικά με προσδιοριστικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται σε συνοψίσεις περιέχονται στην ιστοσελίδα: <http://www.imf.org/external/np/sec/misc/qualifiers.htm>.

προσπάθειες πρέπει να επικεντρωθούν στη βελτίωση των οικονομικών του δημοσίου, των ισολογισμών, και στην εξάλειψη των εμποδίων στην ανάπτυξη.

Οι περισσότεροι Διευθυντές συμφώνησαν ότι η Ελλάδα δεν χρειάζεται επί του παρόντος περαιτέρω δημοσιονομική εξυγίανση δοθείσης της εντυπωσιακής προσαρμογής μέχρι σήμερα, η οποία αναμένεται να φέρει το μεσοπρόθεσμο πρωτογενές δημοσιονομικό πλεόνασμα περίπου στο 1½ τοις εκατό του ΑΕΠ, ενώ ορισμένοι Διευθυντές τάχθηκαν υπέρ ενός πλεονάσματος στο ύψος του 3½ τοις εκατό του ΑΕΠ μέχρι το 2018. Παρ' όλα αυτά, ο Διευθυντής έκανε κλήση για δημοσιονομική πολιτική επανεξισορρόπησης με τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης στη φορολογία του ατομικού εισοδήματος και τον εξορθολογισμό των συνταξιοδοτικών δαπανών, ώστε να δημιουργηθεί περιθώριο για στοχευμένη κοινωνική αρωγή σε ευπαθείς ομάδες και για χαμηλότερους φορολογικούς συντελεστές. Ενώ ορισμένοι Διευθυντές τάχθηκαν υπέρ μιας δημοσιονομικά ουδέτερης επανεξισορρόπησης, μερικοί Διευθυντές θεώρησαν ότι οι μεταρρυθμίσεις θα μπορούσαν να θεμελιώσουν προσωρινά υψηλότερα πρωτογενή πλεονάσματα, εφόσον υλοποιηθούν όταν κλείσει το παραγωγικό κενό, για να ελαχιστοποιηθούν οι επιπτώσεις στην ανάκαμψη.

Οι Διευθυντές έκαναν κλήση για ανανεωμένες προσπάθειες στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και στην αντιμετώπιση του υψηλού επιπέδου των φορολογικών οφειλών. Ενθάρρυναν τις αρχές να ενισχύσουν τη φορολογική διοίκηση, να επικεντρώσουν τις ελεγκτικές προσπάθειες στους φορολογούμενους υψηλού εισοδήματος, και να ενισχύσουν την εφαρμογή του πλαισίου για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Οι Διευθυντές έκαναν κλήση για μια περιεκτική αναδιάρθρωση των φορολογικών οφειλών βιώσιμων φορολογουμένων, βασισμένη στις δυνατότητες πληρωμής, και χαιρέτισαν τα σχέδια για την υλοποίηση μιας ανεξάρτητης φορολογικής αρχής.

Οι Διευθυντές τόνισαν την ανάγκη για την αποφασιστική μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων ώστε να ενισχυθεί η επάνοδος της πιστωτικής ανάπτυξης. Ενθάρρυναν τις αρχές να ενισχύσουν το νομικό πλαίσιο για την αναδιάρθρωση των οφειλών, συμπεριλαμβανομένων των εξωδικαστικών λύσεων, και να κάνουν πλήρη χρήση του εποπτικού πλαισίου για να παράσχουν κίνητρα στις τράπεζες ώστε να θέσουν φιλόδοξους στόχους και να χαράξουν στρατηγικές για τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Οι Διευθυντές σημείωσαν ότι η εξασφάλιση επαρκών κεφαλαίων και η ολοκλήρωση της συνεχιζόμενης μεταρρύθμισης στη διακυβέρνηση είναι ζωτικής σημασίας για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των τραπεζών. Οι Διευθυντές υποστήριξαν την άρση των συναλλαγματικών περιορισμών όταν καταστεί πρακτικά ταχύτερο στη βάση ενός οδικού χάρτη με προαπαιτούμενα, με τη διατήρηση της χρηματοοικονομικής σταθερότητας μέσω της εξασφάλισης επαρκούς ρευστότητας στο τραπεζικό σύστημα.

Οι Διευθυντές ενθάρρυναν τις αρχές να επιταχύνουν την υλοποίηση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. Αν και αναγνώρισαν ότι το βάρος της προσαρμογής βάρυνε δυσανάλογα τους μισθωτούς, οι Διευθυντές έδωσαν έμφαση στην ανάγκη να διατηρηθούν και να μην αντιστραφούν οι υπάρχουσες

μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας και να συμπληρωθούν με πρόσθετες προσπάθειες για την εναρμόνιση των πλαισίων για τις συλλογικές απολύσεις και τις βιομηχανικές δράσεις με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές, να ανοίξουν τα υπόλοιπα κλειστά επαγγέλματα, να τονωθεί η ανταγωνιστικότητα, και να διευκολυνθούν οι επενδύσεις και οι ιδιωτικοποιήσεις. Οι Διευθυντές υπογράμμισαν την ανάγκη να διατηρηθεί και να εξασφαλιστεί η ακεραιότητα των στατιστικών στοιχείων και συστημάτων.

Οι περισσότεροι Διευθυντές θεώρησαν ότι, παρά τις τεράστιες θυσίες της Ελλάδας και τη γενναιόδωρη υποστήριξη των Ευρωπαίων εταίρων, μπορεί μάλλον να απαιτηθεί περαιτέρω ελάφρυνση για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας του χρέους. Τόνισαν την ανάγκη για τη διακρίβωση μιας τέτοιας ελάφρυνσης η οποία θα βασίζεται σε ρεαλιστικές παραδοχές σχετικά με τη δυνατότητα της Ελλάδας να δημιουργήσει βιώσιμα πλεονάσματα και μακροπρόθεσμη ανάπτυξη. Ωστόσο, οι Διευθυντές υπογράμμισαν ότι η ελάφρυνση του χρέους πρέπει να συμπληρωθεί με ισχυρή υλοποίηση πολιτικών για την αποκατάσταση της ανάπτυξης και της βιωσιμότητας.

Αναμένεται ότι η επόμενη διαβούλευση βάσει του Άρθρου IV με την Ελλάδα θα πραγματοποιηθεί στον τυπικό κύκλο των 12 μηνών.

Οι Διευθυντές χαιρέτισαν την εκ των υστέρων αξιολόγηση της διευρυμένης συμφωνίας του 2012-2016. Συμφώνησαν ευρέως ότι η αξιολόγηση παρέχει μια χρήσιμη βάση για την εξέταση της αξιοποίησης των διδαγμάτων από τη συμφωνία. Οι Διευθυντές έδωσαν έμφαση στο πόσο σημαντική είναι η ανάπτυξη ρεαλιστικών προβλέψεων και στόχων, η εξασφάλιση επαρκούς χρηματοδότησης και ελάφρυνσης χρέους, η ανάληψη δημοσιονομικής προσαρμογής με μέτρα υψηλής ποιότητας σε ρυθμούς που συμβαδίζουν με τις δυνατότητες υλοποίησης της χώρας, και η υιοθέτηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων με καλή αλληλουχία οι οποίες βασίζονται σε ισχυρή κυριότητα και φειδωλή αιρεσιμότητα. Οι Διευθυντές ανέφεραν ότι προσβλέπουν στις συζητήσεις για το επιχειρησιακό πλαίσιο της συνεργασίας του Ταμείου με νομισματικές ενώσεις.

Ελλάδα: Επιλεγμένοι Οικονομικοί Δείκτες ^{1/}

Πληθυσμός (σε εκατομμύρια)	10,9	ΑΕΠ κατά κεφαλήν (€'000)	16,2
Ποσόστωση ΔΝΤ (σε εκατομμύρια SDRs)	1.101,8	Ποσοστό αλφαριθμητισμού (%)	97,7
(Ποσοστό επί του συνόλου)	0,46	Ποσοστό φτώχειας (%)	35,7

Κύρια προϊόντα και εξαγωγές: τουριστικές υπηρεσίες, ναυτιλιακές υπηρεσίες, τρόφιμα και ποτά, βιομηχανικά προϊόντα, πετρελαϊκά προϊόντα, χημικά προϊόντα.

Σημαντικές αγορές εξαγωγών: Ε.Ε. (Ιταλία, Γερμανία, Βουλγαρία, Κύπρος, Ηνωμένο Βασίλειο), Τουρκία, Η.Π.Α.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016 (προβ.)	2017 (προβ.)
Παραγωγή							
Πραγματική αύξηση του ΑΕΠ (%)	-9,1	-7,3	-3,2	0,4	-0,2	0,4	2,7
Απασχόληση							
Ποσοστά ανεργίας (%)	17,9	24,4	27,5	26,5	24,9	23,2	21,3
Τιμές							
Πληθωρισμός ΔΤΚ (μέσος όρος περιόδου, %)	3,1	1,0	-0,9	-1,4	-1,1	0,0	1,2
Γενικά οικονομικά της κυβέρνησης (ποσοστό επί του ΑΕΠ)							
Έσοδα	44,1	45,9	48,0	46,8	47,8	49,3	47,4
Δαπάνες	54,4	52,4	51,6	50,8	51,2	51,6	49,7
Συνολικό δημοσιονομικό ισοζύγιο	-10,3	-6,5	-3,7	-4,0	-3,4	-2,3	-2,3
Πρωτογενές δημοσιονομικό ισοζύγιο	-3,0	-1,4	0,4	0,0	0,2	0,9	1,0
Δημόσιο χρέος	172,1	159,6	177,9	180,9	179,4	183,9	180,8
Χρήμα και πίστωση							
Προσφορά ευρέως χρήματος (ποσοστιαία αλλαγή)	-14,6	-5,3	2,7	-0,4	-16,9	1,6	...
Πίστωση στον ιδιωτικό τομέα (ποσοστιαία αλλαγή)	-3,1	-4,0	-3,9	-3,9	-3,6	-3,1	0,7
Τόκος τρίμηνων έντοκων γραμματίων (%)	9,2	9,2	4,8	2,8	4,5	3,1	...
Ισοζύγιο Πληρωμών							
Τρέχουσες συναλλαγές (Ποσοστό του ΑΕΠ)	-10,0	-3,8	-2,0	-1,6	0,1	0,0	-0,1
Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (Ποσοστό του ΑΕΠ)	0,2	-0,4	-1,5	0,1	0,5	-1,6	-0,8
Αποθεματικά (μήνες εισαγωγών)	-1,0	-1,1	-0,8	-1,0	-1,3	-1,3	-1,2
Εξωτερικό χρέος (Ποσοστό του ΑΕΠ)	188,2	237,0	237,3	238,5	251,1	245,7	239,2

Συναλλαγματική ισοτιμία

πραγματική σταθμισμένη
 συναλλαγματική ισοτιμία (REER)
 (ποσοστιαία αλλαγή)

0.7	-3.1	-0.8	-2.1	-4.9	0.6	0.0
-----	------	------	------	------	-----	-----

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ, Υπουργείο Οικονομικών, Τράπεζα της Ελλάδος, Bloomberg; Παγκόσμια Τράπεζα, Δείκτες Παγκόσμιας Ανάπτυξης; ΔΝΤ, Διεθνείς Χρηματοοικονομικές Στατιστικές, ΔΝΤ, Κατεύθυνση Εμπορικών Στατιστικών, και ΔΝΤ προβλέψεις τεχνικού προσωπικού.

1/ Δεδομένα σύμφωνα με τη μεθοδολογία ESA-2010.